

manglende Forstaaelse heraf ikke formaaet at adle hendes Gjerning i hendes egne Øjne. Det er tildels det, Nutidskvinden længes efter, at faa en Gjerning at udføre som Mandens, der kan give hende Anvendelse for sine Kræfter og Evner. Alene Mandens Gjerning synes hende at aabne Mulighed for at leve et menneskeligt Liv i Fuldførelsen af en Gjerning, der helt kan opfylde en og tage alle ens Interesser fangen. Ingen kan for Alvor nægte, at der hidindtil er blevet aabnet Kvinden en langt ringere Lejlighed til saadan Virksomhed, hvor Evnerne tages fuldt ud i Beslag, hvor ikke enhver anden kan erstatte én, men hvor netop den ejendommelige Blanding af forskellige Evner, som bestemmer Individualiteten, afgjør, om man skal kunne fylde sin Plads eller ej. Men jeg tror, at det er urigtigt at antage, at kun den Gjerning, som nu er Mandens, aabner en tilfredsstillende Virkekreds for menneskelig Intelligens. Hvad Mandens Gjerning har forud for Kvindens er det, som al Virksomhed, der vender mod store Kredse har forud for den, der vender mod de mindre: Resultatet af Virksomheden kommer til at ligge mere umiddelbart for, ikke alene for ens egne Øjne, men ogsaa for andre Menneskers. Og dette er to store Betingelser for at føle Tilfredshed. Det er kun meget faa, som kunne glæde sig over en Gjerning, alene fordi den giver Rum for rig Anvendelse af de sjælelige Evner; de fleste ville ikke kunne opfatte den Nydelse, der ligger i selve Aandsarbejdet; haandgribelig Nytte af deres Anstrængelser og ydre Anerkjendelse af deres Duelighed ville være Bærerne af deres Tilfredshed med den Gjerning, de have at røgte. Man kunde skrive en lang Afhandling om dette; men jeg tror ikke nogen efter nøjere Eftertanke vil benægte, at selv om der gives enkelte, som kunne leve paa deres egen Bevidsthed, saa blive de fleste usikre, naar de skulle undvære Støtten derude fra; selv om det er kjedeligt, at ikke alle kunne leve paa denne indre Bevidsthed, saa er det ikke destomindre faktisk, at saaledes ere nu engang Menneskene, og saaledes ville de vedblive at være. Fremgang i Kultur bæres ikke af, at et stadig voxende Antal Mennesker bliver i Stand til at vurdere Tingene efter deres rette Værd i Kraft af deres egen indre Bevidsthed; den bæres deraf, at Verden udenfor dem mere og mere bringes til at vise dem Tingenes rette Værdi. Jeg er overbevist om, at havde Kvindens Gjerning hidtil indbragt hende den samme Sum af Ære og